Občianske združenie Triblavina

Občianske združenie Triblavina, Hviezdoslavova 1, 900 27 Bernolákovo, IČO: 50331981

Ministerstvo životného prostredia SR
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
Podateľňa 1
05. 09. 2019
Evidenčné číslo: 46134
Číslo spisu:
Počet listov:
Vybavuje: MŠ

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky
Sekcia environ. hodnotenia a odpadového hospodárstva
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1
812 35 Bratislava

v Bratislave dňa 2.9.2019

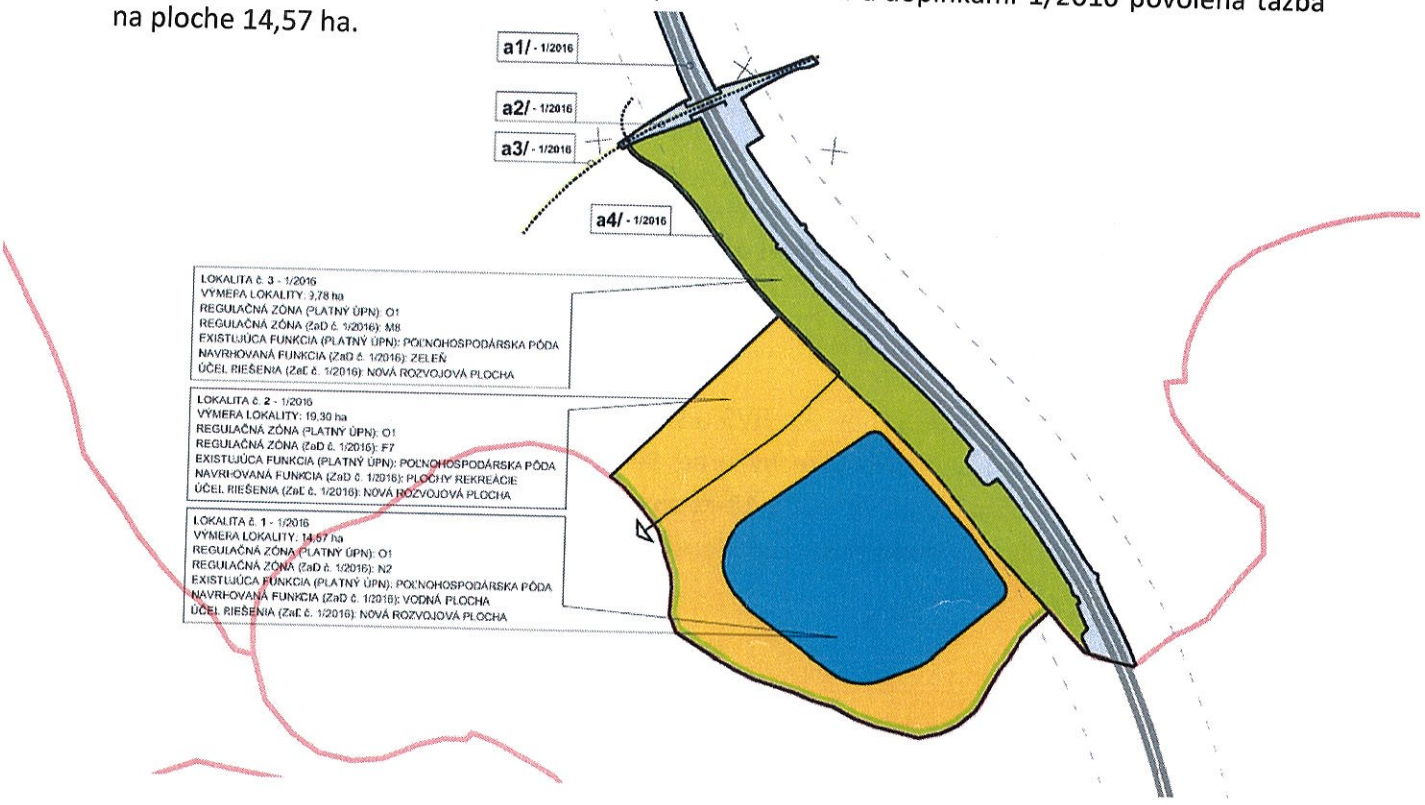
Vec: „Ložisko nevyhradeného nerastu štrkopieskov D4 DEKANSKÉ“

- zaslanie podnetu na posudzovanie vplyvov na životné prostredie v zmysle § 19 odseku 1) a odseku 2) zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

S výstavbou diaľnice D4 a rýchlostnej cesty R7 úzko súvisí aj potreba množstva materiálu na stavbu násypov. Z uvedeného dôvodu bola v roku 2018 a 2019 zahájená ťažba štrkopieskov na mnohých nových lokalitách v okolí výstavby.

Na mnohých lokalitách bola ťažba pre zložitú administratívu a zanedbanie prípravy stavby zahájená bez potrebných povolení. Mnohé z týchto nezákonných ťažieb boli po vyťažení materiálu po úroveň spodnej vody ukončené a ťažobné jamy boli opustené. Niektoré z nich sa začínajú zaplňovať nelegálne ukladaným odpadom neznámeho pôvodu, iné boli v priebehu niekoľkých dní úplne odpadom zavezené a zakryté.

V obci Ivanka pri Dunaji bola v územnom pláne Zmenami a doplnkami 1/2016 povolená ťažba na ploche 14,57 ha.

Občianske združenie Triblavina, Hviezdoslavova 1, 900 27 Bernolákovo, IČO: 50331981

V roku 2018 bolo na základe žiadosti navrhovateľa spoločnosti Trelling s.r.o. vykonané zisťovacie konanie pre ťažbu štrkopieskov v lokalite PREPOSEK o rozlohe 8,72 ha (v zmysle prílohy č. 8 zákona 24/2006 Z.z. je limit pre zisťovacie konanie 5 ha, pre povinné hodnotenie 10 ha). Povolenia (inžiniering) vybavovala firma Dopravoprojekt.

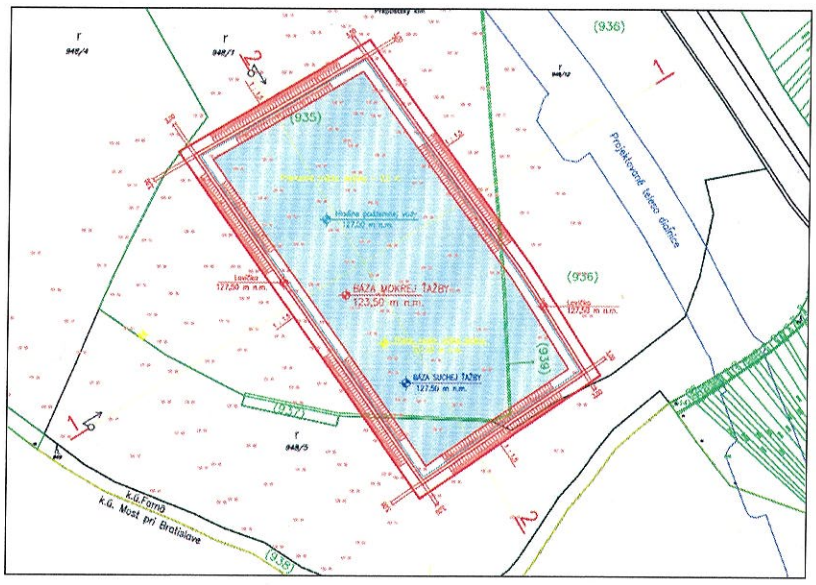
https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/tazba-strkopieskov-na-lozisku-nevyhradeneho-nerastu-preposek-2-

Následne bolo zahájené územné konanie, v ktorom sa vyjadrovala aj Bratislavská vodárenská spoločnosť. Stanovisko č. 23430/2018/Pa zo dňa 21.06.2018 BVS bolo jednoznačné, ťažbu pod úroveň podzemnej vody neodporúčalo z dôvodu ohrozenia kvality vody v studniach a vo svojom stanovisku uviedli:

> „Upozorňujeme na skutočnosť, že kvartérne fluviálne sedimenty, ktoré majú byť využité ako násypový materiál na výstavbu rýchlostnej komunikácie D4 vytvárajú výborné prostredie pre akumuláciu podzemných vôd využívaných v širšom okolí pre účely individuálneho zásobovania pitnou vodou (domové studne ....). **Podľa požiadaviek bodu 3.1.1 STN 75 5115 (Studne individuálneho zásobovania vodou) "Studne musia byť situované v prostredí, ktoré nesmie byť v priebehu prevádzky znečisťované, ani inak dodatočne ohrozované" čo v danom prípade hrozí.** V predloženej dokumentácii okrem požiadavky OÚ Senec ohľadom vykonania sadových úprav **nie je žiadne zmienka o zabezpečení 8,72 ha jazera**, ktoré na parceliach č. 948/1, *4, *5 vznikne po vyťažení ložiska nevyhradených nerastov. Sadové úpravy nijako nepomôžu ochrane umelo vzniknutej depresie s odkrytou hladinou podzemnej vody na teréne dostupnej tak, ako na iných lokalitách deštrukčným vplyvom anonymných znečisťovateľov zbavujúcich sa nelegálne rôznych druhov odpadu. Z hľadiska kvalitatívnej ochrany kvartérnej zvodne **je prijateľné ťažbu štrkopieskov realizovať do hĺbky minimálne 2,0 m nad úroveň maximálnej hladiny podzemnej vody** s vhodným využitím skrývkového materiálu z nadložia štrkopiesčitého súvrstvia na spätnú rekultiváciu vyťaženého priestoru a tak zabezpečenie izolácie proti potencionálnym znečisťovateľom z povrchu územia. Maximálnu hladinu podzemnej vody je potrebné preukázať odborným hydrologickým posudkom vypracovaným SHMÚ pre konkrétnu lokalitu na základe vyhodnotenia minimálne 10- ročných meraní hladín v študovanej oblasti (na objektoch ZS SHMÚ).
> Vzhľadom na spôsob ťažby s nasadenou technikou / buldozéry, lyžicové nakladače, zemné stroje, nákladné automobily ...) a zraniteľné prostredie zvodneného kvartérneho kolektora je potrebné dokumentáciu doplniť o plán havarijných opatrení.
> Zasypanie vyťažených priestorov je možné výlučnej zeminou, ktorá nie je kontaminovaná. Na zasypávanie vzniknutých depresií v teréne spôsobené ťažbou štrkopieskov je zakázané používať zeminu s priestorov sanovaných ekologických záťaží."

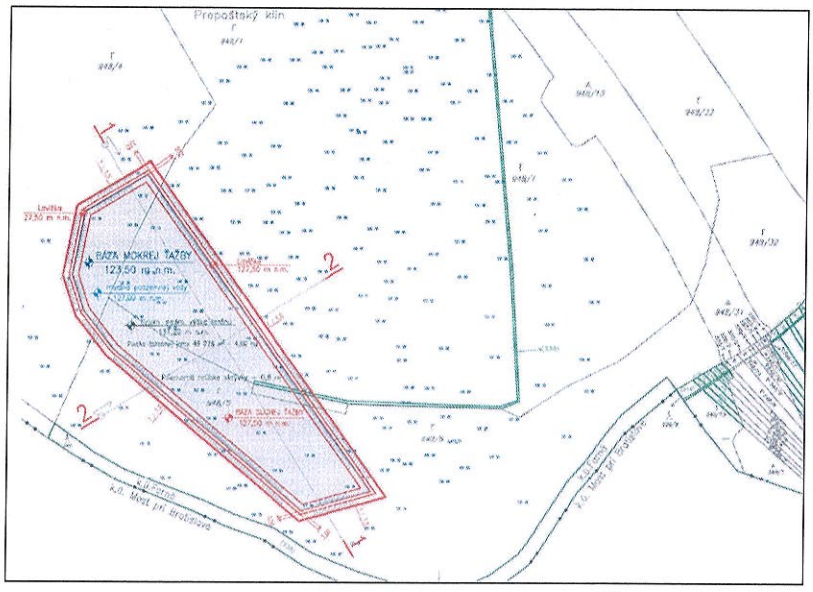
Územné rozhodnutie však stanovisko BVS a.s. odignorovalo a na lokalite PREPOSEK stavebný úrad obec Ivanka pri Dunaji a Okresný úrad Senec, odbor starostlivosti o ŽP povolil ťažbu územným rozhodnutím č. č.j.: Výst-305-18-Kt zo dňa 9.7.2018 na parc. číslo 948/1,4,5, 936, k.ú. Farná 3,5 m pod hladinu podzemnej vody (o rozhodnutí Banského úradu nemáme informácie).

Obr. Vymedzenie prebiehajúcej ťažby Preposek (8,7 ha)

V súčasnosti prebieha príprava pre územné konanie na ťažbu v lokalite Dekanské. Jedná sa o umelo vytvorenú „novú ťažbu", v skutočnosti ide o susednú lokalitu a teda o rozšírenie existujúcej ťažby Preposek. Rozdelenie ťažby na 14ha ploche na dve akoby samostatné ťažby vedľa seba (8,7 a 4,7 ha) s fiktívnou zmenou žiadateľa sa preto javí ako obchádzanie zákona. Navyše, hoci žiadateľom o prvú ťažbu bola spoločnosť Trelling, s.r.o. a žiadateľom druhej ťažby je spoločnosť Dopravoprojekt, a.s., na obec chodí o ťažbe rokovať ten istý človek (konateľ spoločnosti Trelling).

Obr. Vymedzenie plánovanej predmetnej ťažby Dekanské (4,7 ha)

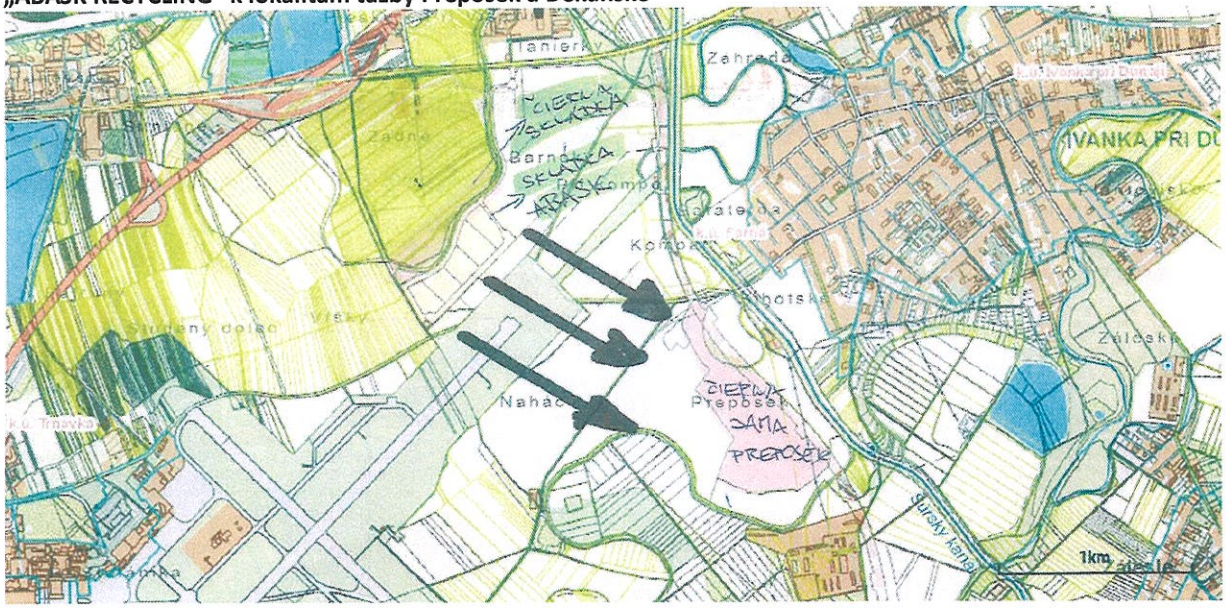

Pokiaľ by uvedenú ťažbu žiadali spolu v celom rozsahu a nedošlo by k umelému rozdeleniu na dve ťažby, rozlohou 13,4 ha by podliehali povinnému hodnoteniu (ťažba nad 10 ha).

Salámovou metódou a fiktívnou zmenou investora však dochádza k flagrantnému obchádzaniu zákona č. 24/2006 Z.z. Nejde však len o formálne naplnenie zákona, avšak o reálnu hrozbu, ktorá vyťažením štrkov v predmetnej lokalite hrozí.

Na nelegálnej skládke ABASK RECYCLING, ktorá je od predmetnej plánovanej ťažby umiestnená len približne 1500 metrov, bolo fotodokumentáciou (viď príloha) a aj zábermi z aplikácie Google earth zaznamenané nelegálne ukladanie odpadu neznámeho pôvodu pod úroveň hladiny podzemnej vody (rok 2017-2018). Občianske združenie OZ Triblavina na základe uvedených faktov podalo aj trestné oznámenie na neznámeho páchateľa. Do dnešného dňa však zodpovedné orgány nekonali a stále nie je jasné, o aký odpad sa jedná. Podzemná voda, ktorá je pravdepodobne znečistená týmto odpadom, tečie smerom k uvedeným lokalitám plánovanej a vykonávanej ťažby štrkopieskov Preposek a Dekanské.

Obr. Smer prúdenia podzemnej vody od nelegálnej zdokumentovanej skládky s neznámym zasypaným odpadom „ABASK RECYCLING" k lokalitám ťažby Preposek a Dekanské

Plánovaná ťažba v lokalite D4 Dekanské môže vážne ohroziť kvalitu podzemných ako aj povrchových vôd v tejto oblasti. Podzemné vody sú pritom využívané miestnym obyvateľstvom na pitie i závlahu. Lokalita je v bezprostrednej blízkosti s Chránenou vodohospodárskou oblasťou Žitný ostrov.

Okrem predmetnej ťažby v lokalite Dekanské a Preposek boli v susednom katastri obce Most pri Bratislave len v bezprostrednej blízkosti povoľovanej ťažby zahájené nepovolené ťažby štrkopieskov na 20 ha!!! Sú viditeľné priamo v aplikácii Google Earth.

Účelom zákona EIA je umožniť verejnosti podieľať sa na rozhodovaní, identifikovať, popísať a vyhodnotiť vplyvy navrhovanej činnosti a navrhnúť primerané opatrenia. Cieľom zákona nie je snaha rôznymi kľučkami a špekuláciami sa vyhnúť posudzovaniu.

Obr. Ťažba štrkopieskov zahájená a povoľovaná v rokoch 2017-2019 v okolí telesa diaľnice D4

Červená	prebiehajúca ťažba Preposek, Ivanka pri Dunaji
Modrá	predmetná ťažba Dekanské, Ivanka pri Dunaji
Žltá	nepovolená prebiehajúca ťažba, Most pri Bratislave

Strmé piesčité brehy, ktoré vznikli po ťažbe štrkopieskov v tejto lokalite sa navyše stali miestom masívneho hniezdenia kolónie vtákov (pravdepodobne sa jedná o brehule a včeláriky)

Obr. Hniezdisko vtákov na vyťažených piesčitých strmých svahoch (pravdepodobne sa jedná o hviezda druhu Riparia riparia a Merops apiaster)

Obr. Svahy vzniknuté po ťažbe štrkopieskov vytvorili podmienky pre vznik hniezd rôznych druhov vtákov

Vzhľadom na závažnosť možných dopadov a na salámovú metódu uplatňovanú v otváraní nových ťažobných jám týmto dávame podnet v zmysle § 19 odseku 1) a odseku 2) zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a žiadame, aby nová ťažba štrkopieskov v lokalite Dekanské bola predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie,

s pozdravom

Prílohy:

- fotodokumentácia nelegálnej skládky ABASK RECYCLING
- stanovisko BVS č. 23430/2018/Pa zo dňa 21.06.2018 k ťažbe Preposek

- **BVS, a.s., Prešovská 48, 826 46 Bratislava 29**

Vyjadrenie č. 23430/2018/Pa zo dňa 21.06.2018

NAVRHOVANÉ RIEŠENIE

Predmetná stavba - plán využitia územia sa nachádza JZ od obce Ivanka pri Dunaji pri plánovanej rýchlostnej komunikácií D4. Žiadateľ - firma Trelling spol. s.r.o. Trenčín plánuje v záujmovom území vykonávať ťažbu štrkopieskov na ploche 87 220 m^2 i pod hladinou podzemnej vody do hĺbky cca 7,0 m p.t.

VYJADRENIE BVS

Pri akejkoľvek stavebnej alebo inej činnosti, pri ktorej by mohlo dôjsť ku kolízii s vodohospodárskymi zariadeniami, požadujeme rešpektovať naše zariadenia a ich ochranné pásma vrátane všetkých ich zariadení a súčastí podľa § 19 zákona č.442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.

Pásma ochrany určené podľa predpisov do účinnosti Zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách a výnimky z nich zostávajú zachované.

Na základe stanoviska oddelenia kvality vôd a environmentálnej politiky Vám k Vašej žiadosti oznamujeme nasledovné :

Upozorňujeme na skutočnosť, že kvartérne fluviálne sedimenty, ktoré majú byť využité ako násypový materiál na výstavbu rýchlostnej komunikácie D4 vytvárajú výborné prostredie pre akumuláciu podzemných vôd využívaných v širšom okolí pre účely individuálneho zásobovania pitnou vodou (domové studne ....). Podľa požiadaviek bodu 3.1.1 STN 75 5115 (Studne individuálneho zásobovania vodou) "Studne musia byť situované v prostredí, ktoré nesmie byť v priebehu prevádzky znečisťované, ani inak dodatočne ohrozované" čo v danom prípade hrozí. V predloženej dokumentácii okrem požiadavky OÚ Senec ohľadom vykonania sadových úprav nie je žiadne zmienka o zabezpečení 8,72 ha jazera, ktoré na parceliachč. 948/1, *4, *5 vznikne po vyťažení ložiska nevyhradených nerastov. Sadové úpravy nijako nepomôžu ochrane umelo vzniknutej depresie s odkrytou hladinou podzemnej vody na teréne dostupnej tak, ako na iných lokalitách deštrukčným vplyvom anonymných znečisťovateľov zbavujúcich sa nelegálne rôznych druhov odpadu. Z hľadiska kvalitatívnej ochrany kvartérnej zvodne je prijateľné ťažbu štrkopieskovrealizovať do hĺbky minimálne 2,0 m nad úroveň maximálnej hladiny podzemnej vody s vhodným využitím skrývkového materiálu z nadložia štrkopiesčitého súvrstvia na spätnú rekultiváciu vyťaženého priestoru a tak zabezpečenie izolácie proti potencionálnym znečisťovateľom z povrchu územia. Maximálnu hladinu podzemnej vody je potrebné preukázať odborným hydrologickým posudkom vypracovaným SHMÚ pre konkrétnu lokalitu na základe vyhodnotenia minimálne 10- ročných meraní hladín v študovanej oblasti (na objektoch ZS SHMÚ).

Vzhľadom na spôsob ťažby s nasadenou technikou / buldozéry, lyžicové nakladače, zemné stroje, nákladné automobily ...) a zraniteľné prostredie zvodneného kvartérneho kolektora je potrebné dokumentáciu doplniť o plán havarijných opatrení.

Zasypanie vyťažených priestorov je možné výlučnej zeminou, ktorá nie je kontaminovaná. Na zasypávanie vzniknutých depresií v teréne spôsobené ťažbou štrkopieskov je zakázané používať zeminu s priestorov sanovaných ekologických záťaží.

Kompletnú projektovú dokumentáciu pre stavebné konanie predmetnej stavby spolu s dokladom o vlastníctve nehnuteľnosti, katastrálnou mapou a ďalšími dokladmi, ktoré vyplynú z riešenia napojenia stavieb na verejný vodovod, verejnú kanalizáciu a požadovanými dokladmi v hore uvedenom texte žiadame predložiť" na vyjadrenie na aktuálnom formulári BVS nachádzajúcom sa v zákazníckych centrách BVS, príp. na našej webovej stránke www.bvsas.sk.Pri zaslaní neúplnej žiadosti pre predmetnú stavbu alebo len časti dokladov bude žiadosť" pre stavebné konanie vrátená spať" na doplnenie.

BVS si vyhradzuje právo zmeny vyjadrenia na základe novozistených skutočnosti,

Vyjadrenie BVS je platné dva roky.

Obr. Fotografia z areálu ABASK RECYCLING zo dňa 30.9.2014 (Zdroj: Google Earth) – zatiaľ je na mieste poľnohospodárska pôda

Obr. Fotografia z areálu ABASK RECYCLING zo dňa 26.8.2016 (Zdroj: Google Earth) – začiatok skládkovania zeminy a stavebného odpadu bez povolenia

Na pozemku dochádza k nelegálnemu skládkovaniu a zhodnocovaniu (drveniu) odpadu, v areáli je umiestnená drvička odpadov.

Obr. Fotografia z areálu ABASK RECYCLING zo dňa 22.10.2016 (Zdroj: Google Earth)

Obr. Fotografia z areálu ABASK RECYCLING zo dňa 22.10.2016 (Zdroj: Google Earth) – detail drvičky odpadu

Obr. Fotografia z areálu ABASK RECYCLING zo dňa 22.10.2016 (Zdroj: Google Earth) – komunálny odpad navozený do jednej z jám po nelegálnej ťažbe štrku a bager zabraňujúci vstupu nepovolaným osobám

Obr. Fotografia areálu ABASK RECYCLING zo dňa 30.12.2016 (Zdroj: Google Earth) – v pravom hornom rohu je zrejmá novovzniknutá vodná plocha po vyťaženom štrku až pod hladinu spodnej vody – bez povolenia

Obr. Fotografia zo skládky ABASK RECYCLING (Zdroj: https://www.facebook.com/bratislavabezodpadkov/)

Obr. Fotografia zo skládky ABASK RECYCLING (Zdroj: https://www.facebook.com/bratislavabezodpadkov/)

Obr. Fotografia areálu firmy ABASK RECYCLING zo dňa 19.12.2017 (Zdroj: Google Earth)

Obr. Fotografia areálu firmy ABASK RECYCLING zo dňa 19.12.2017 (Zdroj: Google Earth)

© Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Export

Bratislavský kraj > Senec > Ivanka pri Dunaji > k.ú. Farná

